

دانشگاه پیام نور

آشنایی با هنرهای سنتی ایران

زهرا تجویدی مهندس محمدعلی شاکری راد

سرشناسه	: تجویدی، زهرا، ۱۳۲۴-
عنوان و پدیدآور	: آشنایی با هنرهای سنتی ایران / زهرا تجویدی، محمدعلی شاکری‌راد؛ ویراستار علمی حمید آقاخانی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۵.
مشخصات ظاهری	: ۳۹۴ ص. بازده
شابک	: 964-387-283-1
یادداشت	: فنیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: آموزش از راه دور — ایران.
موضوع	: صنایع دستی — ایران — آموزش برنامه‌ای.
شناسه افزوده	: شاکری‌راد، محمدعلی. ۱۳۲۰ —
شناسه افزوده	: آقاخانی، حمید
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور
رده‌بندی کنگره	: ۳۳۱۰۷ / ۳۱۵۰
رده‌بندی دیویی	: ۳۳۸ / ۶۱۲۵۰۹۵۵
شماره کتابخانه ملی	: ۲۲۶۶۸ - ۸۵م

دانشگاه پیام نور

آشنایی با هنرهای سنتی ایران

زهرا تجویدی مهندس محمدعلی شاکری‌راد

ویراستار علمی: حمید آقاخانی

حروفچینی و نمونه‌خوانی: مدیریت تولید مواد و تجهیزات آموزشی

طراح جلد: اشرف شوریابی

لینوگرافی، چاپ و صحافی: انتشارات دانشگاه پیام نور

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول خرداد ۱۳۸۶

شابک ۰ - ۲۸۳ - ۳۸۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN 978 - 964 - 387 - 283 - 0

کلیه حقوق برای دانشگاه پیام نور محفوظ است.

قیمت: ۲۵۸۰۰ ریال

پیشگفتار ناشر

کتابهای دانشگاه پیام نور حسب مورد و با توجه به شرایط مختلف به صورت درسنامه، آزمایشی، قطعی، متون آزمایشگاهی، فرادرسی، و کمک درسی چاپ می شود. کتاب درسنامه (د) نخستین ثمره کوششهای علمی صاحب اثر است که براساس نیازهای درسی دانشجویان و سرفصلهای مصوب تهیه می شود و پس از داوری علمی در گروههای آموزشی چاپ می شود. با تجدیدنظر صاحب اثر و دریافت بازخوردها و اصلاح کتاب، درسنامه به صورت آزمایشی (آ) چاپ می شود. با دریافت نظرهای اصلاحی و متناسب با پیشرفت علوم و فناوری، صاحب اثر در کتاب تجدیدنظر می کند. و کتاب به صورت قطعی (ق) چاپ می شود. در صورت ضرورت، در کتابهای چاپ قطعی نیز می تواند تجدیدنظرهای اساسی به عمل آید.

متون آزمایشگاهی (م) متونی است که دانشجویان با استفاده از آن و راهنمایی مربیان کارهای عملی آزمایشگاهی را انجام می دهند. کتابهای فرادرسی (ف) و کمک درسی (ک) به منظور غنی تر کردن منابع درسی دانشگاهی تهیه می شوند. کتابهای فرادرسی با تأیید معاونت پژوهشی و کتابهای کمک درسی با تأیید شورای انتشارات تهیه می شوند.

مدیریت تولید مواد و تجهیزات آموزشی

هفت	فهرست	مقدمه
۱		فصل اول: سفالگری
۵۵		فصل دوم: شیشه‌گری
۱۰۵		فصل سوم: فلزکاری
۱۴۷		قلمزنی
۱۵۵		میناکاری
۱۶۹		ملیله‌سازی
۱۸۷		فصل چهارم: پارچه‌باقی و پارچه‌های قلمکار
۱۹۶		پارچه‌های قلمکار
۲۱۷		فصل پنجم: قالیبافی و گلیم‌بافی
۲۱۷		قالیبافی
۲۸۸		گلیم‌بافی
۳۱۹		فصل ششم: هنرهای دستی چوبی ایران
۳۲۰		مینت‌کاری
۳۶۱		خاتم‌سازی
۳۶۵		فصل هفتم: جلدسازی و هنر قلمدان‌سازی (پایه ماشه)
۳۷۳		فصل هشتم: نقاشی ایرانی
۳۹۳		فهرست مآخذ کتاب آشنایی با هنرهای سنتی

مقدمه

مراد از نوشتن این مجموعه معرفی تاریخ افتخارآمیز هنرهای سنتی ایران است که در واقع آمیزه‌ای از هنر و صنعت می‌باشد.

آنچه بشر ماقبل تاریخ به وجود آورده در عین برآورده ساختن اشیاء مورد نیاز روزمره خود، نقوشی که روی آنها به کار رفته مبین افکار و اعتقادات این مردمان به مفاهیم ماورایی است.

انسان باستانی که به وجود زندگی پس از مرگ باور داشته، از آنجا که هنوز چگونگی بقای روح قبل از پیدایش مذاهب و ادیان الهی آشکار نبود، در هنگام دفن مردگان خود، اشیاء و لوازم مورد نیاز روزمره زندگی آنها مانند آذوقه، ظروف سفالین و فلزی، ابزار آلات شکار و جنگ را با او دفن می‌نمودند و به این ترتیب با گذشت زمان آثار نفیس و زیبایی در دل خاک مدفون گردیده است. این رسم و عادات در ایران همانند سایر ملل در دوران پیش از تاریخ و پس از آن متداول بوده است. مضافاً بر این بلایای آسمان گاهی شهری را با مردمان و اشیاء و لوازم آن در خاک دفن شده‌اند. هرازگاهی اشیایی که به صورت تصادفی از این شهرها و گورستانها در حفاریات باستان‌شناسی و یا توسط افراد سودجو به دست آمده است، که موجبات آگاهی و تلاش مردمان پیشین در هنر و حیات خویش می‌باشد، همواره مشوق بشر است که به‌نوبه خویش ادای دین به فرهنگ و تمدن نماید.